

دانشگاه علوم پزشکی تهران
پژوهشکده محیط زیست
مرکز تحقیقات مواد زائد جامد

**برنامه راهبردی مرکز تحقیقات مواد زائد جامد
۱۴۰۲-۱۴۰۶**

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
تهیه کنندگان برنامه و اعضای مرکز	۳
۱. درباره مرکز	۴
۱-۱. تاریخچه و اهداف مرکز	۴
۲. چشم انداز	۵
۳. مأموریت	۵
۴. اولویت‌های پژوهشی مرکز تحقیقات مواد زائد جامد	۶
۵. لاین تحقیقاتی	۶
۶. هدف کلان مرکز تحقیقات مواد زائد جامد	۷
۷. استراتژی مرتبط جهت دستیابی به اهداف کلان مرکز	۷
۸. اهداف عینی	۷
۹. فعالیت‌های مرتبط با اهداف عینی	۷

تهیه‌کنندگان برنامه و اعضای مرکز

<p>دکتر امیرحسین محوی رئیس مرکز تحقیقات مواد زائد جامد، عضو هیات علمی دانشکده بهداشت لینک پروفایل در سامانه علم سنجی ahmahvi@yahoo.com</p>	
<p>دکتر کامیار یغمائیان استاد دانشکده بهداشت و عضو شورای پژوهشی مرکز لینک پروفایل در سامانه علم سنجی k_yaghmaeian@yahoo.com</p>	
<p>دکتر محمد هادی دهقانی استاد دانشکده بهداشت و عضو شورای پژوهشی مرکز لینک پروفایل در سامانه علم سنجی hdehghani@tums.ac.ir</p>	
<p>دکتر رامین نبی زاده استاد دانشکده بهداشت و عضو شورای پژوهشی مرکز لینک پروفایل در سامانه علم سنجی rnabizadeh@tums.ac.ir</p>	
<p>دکتر فضل الله چنگانی دانشیار دانشکده بهداشت و عضو شورای پژوهشی مرکز لینک پروفایل در سامانه علم سنجی changani39@gmail.com</p>	
<p>دکتر فاطمه مومنی‌ها دکتری تخصصی مهندسی بهداشت محیط و عضو شورای پژوهشی مرکز لینک پروفایل در Google Scholar f.momeniha@gmail.com</p>	
<p>مهندس دریا امیری کارشناس مرکز CSWR-ier@tums.ac.ir</p>	

۱. درباره مرکز تحقیقات مواد زائد جامد

۱-۱. مقدمه ای بر اثرات مواد زائد جامد

مدیریت پسماند به عنوان توانایی مقابله با پسماندهای تولید شده و از بین بردن اثرات مخرب آن بر محیط زیست، اقتصاد، سلامت انسان و غیره تعریف می‌شود. در صورت عدم توجه به مدیریت صحیح پسماندهای گوناگون (مانند پسماندهای عادی، پزشکی، کشاورزی، ویژه و صنعتی)، این پسماندها منشاء مخاطرات بسیار زیاد و تهدیدات فراوانی خواهند شد. این توجهات می‌بایست شامل انجام تمهیدات مدیریتی نظیر کاهش و به حداقل رساندن تولید پسماندها در مبداء، تولید کالاهائی با قابلیت بازیافت بیشتر و سهل‌تر، تفکیک و جمع‌آوری صحیح، بازیابی و دفع اصولی آنها باشد.

کاهش آلودگی‌ها، بازیابی و استفاده مجدد از پسماندها، تولید محصولات سازگار با محیط زیست، افزایش راندمان مصرف مواد اولیه و کاهش پسماندها از زاویه کلان اقتصادی توجیه پذیر و قابل بررسی است و معمولاً باعث افزایش سود اقتصادی در سطح جامعه، خانواده‌ها و واحدهای صنعتی می‌گردد.

بر اساس قانون مدیریت پسماند مهمترین دستگاه‌های اجرایی اثرگذار بر وضعیت مدیریت پسماندهای پنج‌گانه کشور (عادی، پزشکی، صنعتی، کشاورزی و ویژه)، وزارت کشور، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، وزارت صنعت معدن و تجارت، وزارت نفت، وزارت نیرو، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط‌زیست و سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور می‌باشند.

مرکز تحقیقات مواد زائد جامد می‌تواند با ایجاد ارتباط و تعامل مناسب با دستگاه‌های اجرایی اثرگذار سهمی مهم در بهبود و ارتقاء علمی سیستم مدیریت پسماند کشور و بالاخص در خصوص مدیریت پسماندهای بیمارستانی و مراکز وابسته ایفا نماید.

دستاوردهای چشمگیر جوامع طی ادوار مختلف تاریخ مدون بشر، نشانگر این واقعیت است که برنامه ریزی به عنوان مهمترین رکن رشد و توسعه سازمان‌های علمی و دانشگاهی پیوسته جایگاه ویژه‌ای داشته است.

بدین منظور نیاز به مطالعاتی است دانش بنیان، نوگرا و گسترش دهنده مرزهای دانش که در عین حال از یکپارچگی لازم نیز بین بخش‌های مختلف برخوردار باشد. تکمیل حلقه دانشگاهی تحقیقات و تجارب موجود در بخش‌های دانشگاهی می‌تواند ما را در حصول به بومی‌سازی و تجاری‌سازی نتایج پژوهش، با تأکید بر تأمین و پاسخ دهی به نیازمندی‌های سازمان‌ها و نهادهای اجرایی حاکمیتی و مردم نهاد یاری نماید.

۱-۲. تاریخچه و اهداف مرکز

تجربیات جهانی نشان داده است که چنانچه بر پسماندها مدیریت صحیحی صورت نگرفته و با شیوه‌های علمی و فنی به مواد با مخاطرات کمتر تبدیل نشوند و یا به طور اصولی و به روش مناسب دفع نگردند، منشاء مخاطرات بسیار زیاد و تهدیدات فراوانی

خواهند شد. در همین راستا مرکز تحقیقات مواد زائد جامد تشکیل و در سال ۱۳۸۹ توسط وزارت بهداشت مجوز موافقت اصولی و سپس در سال ۱۳۹۳ مجوز موافقت قطعی آن صادر گردیده است.

مرکز تحقیقات مواد زائد جامد می تواند با ایجاد ارتباط و تعامل مناسب با دستگاه های اجرایی اثرگذار سهمی مهم در بهبود و ارتقاء علمی سیستم مدیریت پسماند کشور ایفا نماید.

۱-۳. اهداف مرکز تحقیقات مواد زائد جامد

- ۱- انجام پژوهش و انتشار نتایج آنها برای بهره برداری سیاست گذاران، پژوهشگران، صنعت و جامعه
- ۲- ارائه راه حل های مبتنی بر شواهد علمی برای مسائل مرتبط با پسماند و اثرات آن بر سلامت و ارزیابی اجرای آنها
- ۳- تأمین شواهد علمی لازم و مشارکت فعال برای تقویت و استحکام سیاست های نظام سلامت کشور در خصوص موضوعات پسماند و حیطه های مرتبط
- ۴- توسعه منابع انسانی پژوهشگر در حوزه مدیریت پسماند
- ۵- دستیابی به علم و فناوری روز، ارزیابی، بومی سازی و کاربردی کردن آن در زمینه مدیریت پسماند
- ۶- گسترش همکاری های بین بخشی، منطقه ای و بین المللی با نهادها و سازمان های ذینفع در راستای نیل به اهداف مشترک

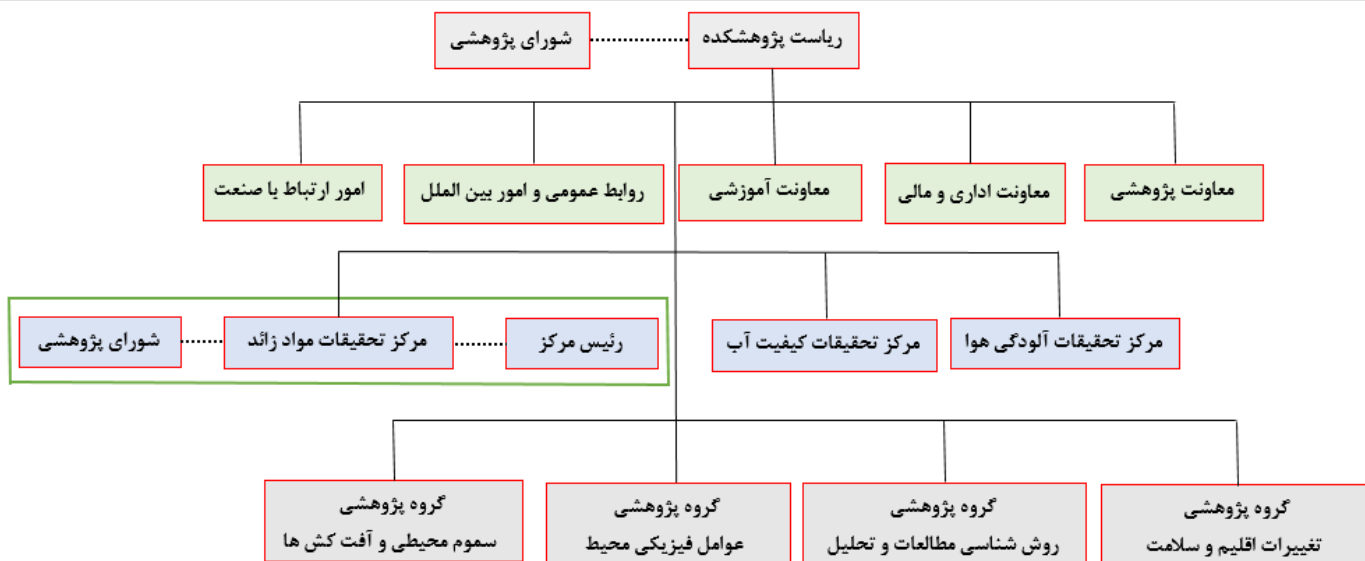
۲. چشم انداز

مرکز تحقیقات مواد زائد جامد با رویکرد مدیریت مشارکتی و با استفاده از نیروهای انسانی متعهد، متخصص و علاقمند و با برخورداری از امکانات و تجهیزات فیزیکی و آزمایشگاهی مناسب و منابع مالی مستقل، به عنوان بازوی علمی و فنی نظام سلامت برای تصمیم سازی و سیاستگذاری در مسایل مختلف پسماند و حیطه های مرتبط مرجعیت داشته و به عنوان یکی از قطب های علمی-پژوهشی برتر کشور با سازمان های معتبر ملی و بین المللی مرتبط همکاری مشترک دارد.

۳. مأموریت

مرکز تحقیقات مواد زائد جامد برآن است با همکاری با مراکز آموزشی و پژوهشی، سازمان های معتبر ملی و بین المللی و سازمان های دولتی و خصوصی متولی امر پسماند، شواهد علمی مورد نیاز برای محققین و سیاست گذاری های موثر در عرصه مدیریت پسماند و کاهش مخاطرات آن را تولید نماید.

۴. چارت سازمانی

۵. اولویت‌های پژوهشی مرکز تحقیقات مواد زائد جامد

- بررسی وضعیت مدیریت پسماندهای شهری
- بررسی وضعیت مدیریت پسماندهای پزشکی
- بررسی وضعیت مدیریت پسماندهای کشاورزی
- بررسی وضعیت مدیریت پسماندهای صنعتی
- امکان سنجی سناریوهای کاهش پسماند
- امکان سنجی سناریوهای تفکیک از مبدا پسماند
- ارزیابی روش های استفاده از انرژی حاصل از پسماند
- امکان سنجی استفاده از فناوری های نوین در مدیریت پسماند
- ارزیابی اثرات بهداشتی استفاده مجدد از پسماندها

۶. لاین تحقیقاتی

- بررسی وضعیت مدیریت انواع پسماند
- ارزیابی گزینه های کاهش تولید پسماند و استفاده مجدد از آن

۷. هدف کلان مرکز تحقیقات مواد زائد جامد

- تأمین و ارائه شواهد علمی لازم و مشارکت فعال برای تقویت و استحکام سیاست های نظام سلامت کشور در خصوص مدیریت صحیح پسماندها و کاهش مخاطرات آن ها

۸. استراتژی مرتبط جهت دستیابی به اهداف کلان مرکز

انجام پژوهش و انتشار نتایج آنها برای بهره برداری سیاست گذاران، پژوهشگران، صنعت و جامعه

۹. اهداف عینی

- ارتقاء کمی و کیفی تولیدات علمی و دستاوردهای پژوهشی
- ارتباط با سازمان های ملی، منطقه ای و بین المللی
- ارتقاء توانمندی های تخصصی مخاطبین، اعضای هیئت علمی و کارشناسان مرکز
- ارتقاء سطح آگاهی عموم مردم در رابطه با انواع پسماند و مخاطرات آن ها

۱۰. فعالیت های مرتبط با اهداف عینی

۱) ارتقاء کمی و کیفی تولیدات علمی و دستاوردهای پژوهشی

- ❖ برگزاری جلسات شورای پژوهشی مرکز و بررسی طرح های تحقیقاتی ارسال شده به مرکز
- ❖ ارائه طرح های پژوهشی در سطح پژوهشکده/دانشگاه
- ❖ چاپ مقاله ISI/ علمی - پژوهشی در مجلات معتبر ملی و بین المللی
- ❖ چاپ مقاله/ شرکت در همایش های ملی و بین المللی
- ❖ تألیف، ترجمه کتاب یا رهنمود
- ❖ داوری و آماده سازی مقالات جهت چاپ در مجلات علمی - پژوهشی

۲) ارتباط با سازمان های ملی، منطقه ای و بین المللی

- ❖ تعریف و اجرای پروژه با بخش ارتباط با صنعت اعم از دولتی و غیردولتی
- ❖ همکاری با سازمان های بین المللی

❖ همکاری با سازمان های ملی (مانند وزارت بهداشت، موسسه ملی توسعه تحقیقات سلامت، محیط کشور، سازمان

مدیریت پسماند، سازمان حفاظت محیط زیست)

❖ همکاری با سایر مراکز تحقیقاتی و پژوهشی

❖ همکاری با شرکت های خصوصی در حوزه پسماند

۳) ارتقای توانمندیهای تخصصی مخاطبین، اعضای هیئت علمی و کارشناسان مرکز

❖ برگزاری کارگاه های مختلف (از قبیل کارگاه های چالش پیش روی پسماندهای پزشکی، آشنائی با جزء ویژه

پسماندهای شهری و روش های مدیریت آنها)

❖ همکاری در برگزاری کلاس های آموزشی (برای دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری بهداشت محیط)

۴) ارتقاء سطح آگاهی عموم مردم در رابطه با آلاینده های محیطی و اثرات آن

❖ تهیه و تدوین مطالب آموزشی مرتبط با پسماند و اثرات بهداشتی آن

❖ تهیه اخبار مرتبط با نتایج مطالعات ملی و بین المللی مهم در مورد مدیریت پسماند و اثرات آن